

1929 THÁNG 3 NGÀY 5
Hôm nay là ngày 5 tháng 3 năm 1929
Số báo phải trả tiền trước
Đào - quán, Tô-oc-na và
Số tiếp lời rao
Đường Lagrandière số 73
Giấy phép số: 606.
SIKON

ĐUỐC NHÀ NAM



TỪ ÔNG ĐỀ-THAM ĐẾN CÔ HOÀNG-THI-THÈ

Hai mươi năm sắp qua!
Mà cái tên ĐỀ-THAM vẫn còn bên tai!
Anh em ai là người có tuổi mà chẳng còn nhớ công cuộc của ông làm trong lúc hai mươi năm về trước.

Khi có được xem bài của báo «Les Annales» thì có lật đặt viết thơ phân kháng và xin ông Tổng lý báo ấy ấn hành thơ vào báo.
Ban đầu ông hứa sẽ làm như ý cô Hoàng-thi-Thê: sau lại ông không giữ lời hứa và lại nói rằng trong thơ có «lâm cái ý kiến can thiệp đến ông Joffre và Gallieni và can thiệp đến cuộc hành động ở Đông-dương của nước Pháp» nên chỉ ông không đăng vào báo.

Ông Ngươi chịu chôn lao tù ĐỂ CHO PHỤ PHƯỚC VÒNG DÙ NGHINH NOANG

Đây tôi nhắc sơ lại cho chú dợ già như vụ của ông Vương-quan-Ngươi và ông phủ Trần-vân-Phước đã ra tòa ngày nọ. Ông Ngươi thì thật; còn ông Phước, như có ông Tholance và ông Delibes (chủ tỉnh Mytho) làm chứng nói rằng ông Phước là người tội trung của Chánh phủ, không hối lộ và không há hiệp sai; vì vậy mà tòa tòa ông Phước, buộc tội ông Ngươi, phạt ông 15 ngày tù, rằng sao có công kích người tội trung thành của nhà-nước.
Ông Ngươi chống án qua tây, bên Tây y án.
Sớm mai ngày 10 Janvier 1929, ông Vương-quan-Ngươi đem thân nạp cho Chánh-phủ, kể đến ngày 22 Février 1929 (tới đây thì ông sẽ ra 107 ấy là rồi một cái thời gian mà làm «đàn» như ông Ngươi, làm «quan» như ông Phước!
Theo báo Echo-annamite ngày 10 Janvier 1929, số 1368 và theo sự nghe biết không sai của đồng-bào trong tỉnh Mytho thì ông Phước là người yêu của quan chủ tỉnh Delibes, còn ông Ngươi là người bị chủ tỉnh ghét, nên chỉ cái tội của ông Ngươi, cái tội làm cho đảng mặt con dân, là cái tội hiển nhiên, ông không than, ông không trách.
Ngày ấy tác giả có đưa ông đến tại khám đường Mytho, khi trở về, đi thôi: óc đầy tư tưởng.....

DÂN CÀMAU KÊU OAN Một vụ tra-xét điên-thở bất minh

Ngày 28 Janvier 1929, Ban hội đồng xét đất, có ông phủ Tham-bi-na Boutonnet làm chủ tịch, nhóm tại làng Tân lợi, tổng Long thời (Càmau) mà xét đất của 85 người có công khai phá từ năm 1913.
Trong 85 người đó, kể thì có bằng tam của quan cho ngay (autorisation de culture) kể thì có giấy nhượng quyền canh tác, đã nộp thuế đất, cho nên cứ bằng giấy mực và chắc minh đã xuất tài lục mà khai phá thành ruộng, thì mình làm chủ đất ấy để làm ăn, bên đ-ân trình với ông kinh lý Yem đ-ông đạt và làm bằng chứng công nghiệp khai khẩn của mình.
Vợ má, ngày 28 Janvier 1929, dân đ-ân trình giấy cho hội đồng xét, mà không biết vì có nào quan chủ-tịch không xét từ giấy của dân trình lại sẽ vụn từ bằng chứng, biến lại thành của dân.
Chúng tôi mới được nghe như vậy, đặt xét kỹ vụ này sẽ có bài đăng tiếp.
B. N. N.

Tin trong nước Bức thư ông Tôn-Vân

SAIGON
Mất học-xoan
Lý-Tư ở và giữ con ở đường Paul-Blanchy và Lê-thị-Liên ở bời, ngụ tại Phú Nhuận, bị giết tòa về tội đồng lõa ăn cắp một cái bóp cầm tay đựng một đôi bông tai bằng ngọc giá 80 đồng bạc, và hai bộ xoan giá 2000 đồng của người đàn bà Tây ở đường Paul-Blanchy số 423.
Vi lãnh lương không đủ mà nuôi cha mẹ nghèo, nên một người lính săn-dã tự vận
Chúng ta nên lấy gương hieu thảo của tên lính này mà soi chung
Trước, một người lính săn-dã tên là Delsol, lấy dao cạo mà cắt họng đ- tự vận, nhưng dao cắt không chết, anh ta mới bỏ dao, lại gần cửa sổ nhảy từ trên lầu rồi xuống đất trái tay chơn mà cũng không chết.
Vội vàng ch- về nhà thương đ- đất (Saigon), anh ta tỉnh hồn lại. Quan binh hội đ-uyên có chỉ mà tự vận thì anh ta kh- mà trả lời rằng: vì mấy tháng nay anh ta lãnh lương không trọn, không đủ tiền gửi về Tây giúp đ- cho cha mẹ nghèo. Nên anh ta buồn t- tinh tự vận cho khỏi đau lòng.
Quan thầy hết lòng săn sóc, nhưng tới sáng thứ năm này, hồi 7 giờ, anh lính Delsol tắt hơi.
T- nghiệp thay cho người hiếu thảo!
CHOLON
X- học đ-ong - cấp-pho gây hãm
Chiều thứ năm, hồi 8 giờ rưỡi, cái xe của ông Tô Trần-vân-Dương ở Sadeo, bị cái xe ca-mi-ông của người khách trú dừng tại ngã tư đường Armand Rousseau và Maréchal Foch. Xe ca-mi-ông đụng xe kia và vào cột đèn hư đầu máy, còn xe của ông Dương cũng hư đầu. S-ợ-pho xe ca-mi-ông số 9333 bị v- lan đập vào ngực trọng bệnh, người cu-li ngồi gần s-ợ-pho đó bị va mặt vào xe nên cái hàm bị nát, răng gãy hết xem gh- sợ lắm. Bệnh người này nguy lắm.
Người s-ợ-pho phụ của Đ-ư- cũng bị vết tích nhiều. Cả ba đều nằm nhà thương.
Hai chú x- trị ch-ong cứng
Trưa thứ năm, hai chú x- trị ngồi xe Thủ-mộ đi trên đường Frédéric Drouot. Có cái xe hơi đang trước chạy lại bóp kèn, con ngựa sợ, nhảy đ- g- lên rồi làm cho xe phải lật ngựa, đưa hai bánh lên trời, cái ngựa cũng vậy. Rồi bánh là đường có cái mưu này, trời nắng, đất nóng ra từng l-đ, ve nhào xuống nước n-ư hai chú x- trị xuống đó. Rồi lại rồi th-êm, 2 chú bị t- động đầu xuống trước l-ot vào cái l-đ đất ướt, mất kẹp g- không l-ên. Cái chàng mà họ quán làm quán, tức l-ên, b-ay ch- k- ra! Nhiều người cu-li đi làm về, thấy vậy cười ng- rồi xuống đ- 2 chú ch-à l-ên, khi 2 chú g- cái đầu ra khỏi l-đ đất, thì v-oi vàng kéo cái ô-ang xuống cho nó che ch-... k-ia! T- xe ki-ên l- thật.
HANOI
Tin máy bay
Lời cũ tháng hai này, phi-công Costes đi máy bay hiện Briguat, bay từ kinh thành Bari (Paris) qua Hanoi (Bắc-ky) ông sẽ ch- theo một ông phi-công tên là Codoc, một người thợ máy, một người đánh giày thép gi-ô, và một người viết báo. Mỗi giờ đ-ong l-ên máy bay có xảy ra sự ch-ì, máy bay ng- qua thành nào, xứ nào, gặp mưa, gặp gió v. v. đến có đánh giày thép xuống đất cho toàn ch-à l-ết.

Bức thư ông Tôn-Vân ĐEM CHO LY-HONG-CHUONG (Tiếp theo)

Và chẳng nước lấy dân làm gốc, dân lấy ăn làm đầu, ăn không đủ, thì lấy gì mà nuôi dân, lấy gì mà dựng nước được.
V-ay cho nên muốn dạy dân trước phải nuôi dân đủ, thế thì mới mang nông chánh, là việc cần cấp đ-ôi bây giờ vậy. V-ay chẳng việc nông là việc đại chánh của nước ta đã mấy ngàn năm nay, cho nên vua thiên tử có cái lệ thân canh đ- khuyên dân ch-ung, nay muốn mở mang đ-ong v- cũng chẳng qua rộng thêm phép củ của mình, và học thêm phép mới mà thôi. Dân tình tuy là tập quen thói cũ, song cái cách cũng không đ-ợc l-ôn x-ôn gì, đã lấy không hiếu, thì tất v-ut theo; dầu cả nước làm phép mới cả, thì sức c-ang đ- mà thói gi-ô lại c-ang mau vậy. V-à khi- cho dân trong nước đều biết sự ích lợi của phép mới như thế, thì chẳng những việc cấy mà thôi, suy ra làm việc khác cũng không có điều gì ngăn trở, ích lợi biết là dường nào!
Nước ta từ khi muốn học Tây pháp cho đến ngày nay, chỉ có một việc n-ợg ch-ưa nghe bắt ch-ước, các học sinh phải ra ngoài đ-ương đ- học, ch-ưa thấy vào nông chánh học đ-ương bao giờ, mà các thầy Tây mới về, cũng ch-ưa thấy ông thầy nông học nào cả. Đó là một điều khuyết điểm về việc tr-ình ph-ư đ-ợc vậy.
V-ay này trong khi đ- học nhân họ, lại học thêm các nghề trồng cây; các sách nông học Thái-tây cũng thường báo khảo được nhiều; các sách khảo địa chất, xét vật lý, cũng thường gia tâm nghiên cứu; thường cũng các kỹ l-ao nông trong làng bản học những đ-ưa «cây cấy, cấy cho những cách tr-ộn giống và cách phân bón, thành hiệu đ-ợc nhiều.»
Làng Vân ở về phía đ-ông huyện Hương-sơn, trên núi dưới b-à, đất tốt cát nhiều, việc cấy trồng đ-ợc đ-ợc thành l-ên, cho nên người trong làng phải ra buôn bán bốn phương; sau khi thành th-ương, trong làng khá đ-ợc thành v-ương; gần đây, vì bên Âu-Mỹ trực khách, đ-àn-hương-sơn cầm ch-ợ, và lại nghề buôn bán ở các cửa lại ả-á thất nhiều; tình cảnh trong làng kém ngày trước lắm, nông dân làm ăn rất là khổ-á. V-ay nghĩ tìm cách mở-mang nông l-ợ, muốn b-ò l-ên mà trồng đ-àn, song xét kỹ chất đất trồng đ-àn không t-ì, chỉ trồng cây b-à-t-án là tốt hơn.
Gần đây, Văn gia có lời bàn cầm nha phiến của người Anh không thành, b-ên khuyên các nhà buôn trồng cây nha-phiến, bên ngoài, sau khi «cây b-à» rồi, trồng thêm một ít quả nh-ãn không thua gì nha-phiến An-đ-ộ, mỗi mẫu đ-ợc lợi mấy chục đồng. Hiện nay tranh nhau bắt ch-ước, nhà nào cũng trồng cây; sau vụ cấy mùa đ-ông này, trồng tất đ-ợc nhiều, đã không đ-àn đ-àn đ-àn, lại không mất tiền mua của người ngoài, đó là cái cách quyền nghi một thời vậy. Ngày xưa tranh nhau bắt ch-ước, xem học năm ngoài trồng đ-ợc bao nhiêu, ph-àm những người gi-ên thuốc, tranh nhau mà mua, đã biết rằng quyết đ-ợc đ-ợc cái lợi nha-phiến của An-đ-ộ vậy.
Cái lợi thuốc An-đ-ộ đã đ-ợc đ-ợc rồi, thì đ-àn mình không cần người Anh, họ cũng tự cầm lấy mà thôi.
Đ-à cầm đ-ợc người Anh rồi, thì ta đ-ợc trồng, s-ua, lúc bấy giờ họ cái l-ên cầm đ-à thuốc phi-ên, thì cái đ-ại họa trăm năm, chỉ trong một ngày mà đ-ết nạn đ-ợc.
(Còn nữa)

VÌ SAO GUY TỬ NGUYỄN-DÌNH-KIÊN BỊ GIAM

Các tờ báo tây có cái tật hay nói sự không thật. Mỗi khi có việc chi nghi ngờ thì họ cho là hội kín, làm giặc, v-ân v-ân.
Họ đang nói v-ân v-ân rằng vụ mất súng, vụ bị mất đ-ương Barbier, vụ mất bạc ở Côn-n-ôn, vụ B-ên-l-ê đ-ều là việc của phái cách-mạng Annam làm ra đ-à đánh đ-ợ quyền chiếm-tri của Pháp.
Cổ vật từ báo quốc-âm cũng nói theo họ, làm cho đ- luận của quốc đ-àn ph-ôi vì họ mà sai lầm rất nhiều. Hôm nay họ đ-à biết rồi chưa? Chúng tôi xin vạch l-ê thành ra đây cho đ-ợng đ-ợng xem xét.
Không phải tự nhiên mà cụ Tú Kiên bị giam.
Không phải cụ tú Kiên thông đ-ong cùng thầy kỹ Lê-v-ân-Thinh mà «ăn cắp» tiền của số đ-àn-t-ín.
B-ên tòa bắt thấy Thinh, xét trong mình có một bức thơ viết bằng chữ tàu, nội b-ao đ-à chữ quốc-ng-ê «T. C. út TU CAO - THẠCH KHANH N. 17 BOULEVARD KITCHENER». Dưới ký tên Nguyễn-th-ào-Bao.
NGUYỄN-TH-ào-BAO LÀ AI?
Là một người t-à quốc-s-ự bị đ-ày hồi 16 tuổi r-ồi tới nay, là bạn đ-ợng t-ự, đ-ợng đ-à t-ự với cụ Kiên ng-ời Côn-n-ôn. Ông Bao giữ thơ ấy cho Tú Cao mà nhờ Tú Cao lo l-àng thế nào cho thầy Thinh qua Tàu.
V-ì bao thơ đ-à số 17 ĐUONG KITCHENER trang với số nhà cụ Kiên nên tòa phải bắt cụ Kiên mà tra hỏi.
Quan Đ-à-th-âm hỏi cụ có biết ông Nguyễn-th-ào-Bao không, có quen với thầy Thinh không, có vận đ-ong cho người Annam xuất đ-ương làm cách mạng không, có lập hội ở Xiêm và Trang-B-ên không, có phải mưu s-ự với thầy Thinh lấy tiền làm cách mạng không?
(Tòa kiểm duyệt bỏ)

Đối với máy câu hỏi ấy, cụ Kiên trả lời rằng cụ có quen biết với ông Nguyễn-th-ào Bao là vì anh em bị đ-ày chung một chỗ, bị chung một tội «làm quốc-s-ự»; Cụ không biết thầy Thinh bao giờ, cụ không có vận đ-ong cho Annam đ-à qua Tàu; cụ không có lập hội ở bên Xiêm và Trang-qu-ê vì mới ra tù chưa đ-ợng bao lâu, đ-ầu cụ y c-ang không đủ tài giờ mà vận đ-ong về phương diện đ-ự. Cụ không có mưu s-ự với thầy Thinh mà đ-à tr-ộn tiền đ-à làm cách mạng, vì số tiền ấy cũng không phải là nhiều, còn như muốn đ-àng người tay ch-ơn, thì chắc là cụ không khi nào đ-àng thầy Thinh... Nói rằng cụ tam cách mạng thời cụ đ-à cho tòa đ-em đi đ-àng cụ mà khép án cụ. Cụ ch-ưa rằng ngày trước và hiện thời cụ có tư tưởng cách-mạng. Song vì cái hoàn cảnh này, cuộc hành đ-ong của cụ đ-à khác l-ên xưa.
Cụ là một nhà c-ự-học, trí h-óa thông minh, c-ả chí c-ả tâm, không phải kẻ đi ăn cắp tiền mà làm việc nước. Cụ không là c-ự s-ự người làm th-ương như thầy Thinh; và lại cụ ch-ưa quen thuộc với thầy.
T-ên TU-CAO đ-à THẠCH-KHANH không phải tên của cụ. Thi-ên họ t-ên Nam cái Đ-à biết cụ có tên NGUYỄN-D-ÌNH-KIÊN, h-ầu là T-Ú KIÊN mà thôi.
Nay có cái thơ đ-à T. C. TU-CAO đ-à THẠCH-KHANH số nhà 17 ĐUONG KITCHENER mà tòa «công chánh» bắt cụ giam hơn một tháng, làm rộn ràng cụ, làm cho đ-àn tâm s-ực m-ao vì cụ.
C-ả phải là việc tinh nghi, không đ-ợng có bất ch-ấn mà một người đ-ợ s-ự bị giam như đ-à tr-ộn c-ự, đ-àt nh-oi!
(Tòa kiểm duyệt bỏ)



Ảnh của cô Hoàng-thi-Thê con gái của cụ ĐỀ-THAM, hiện nay ở PARIS

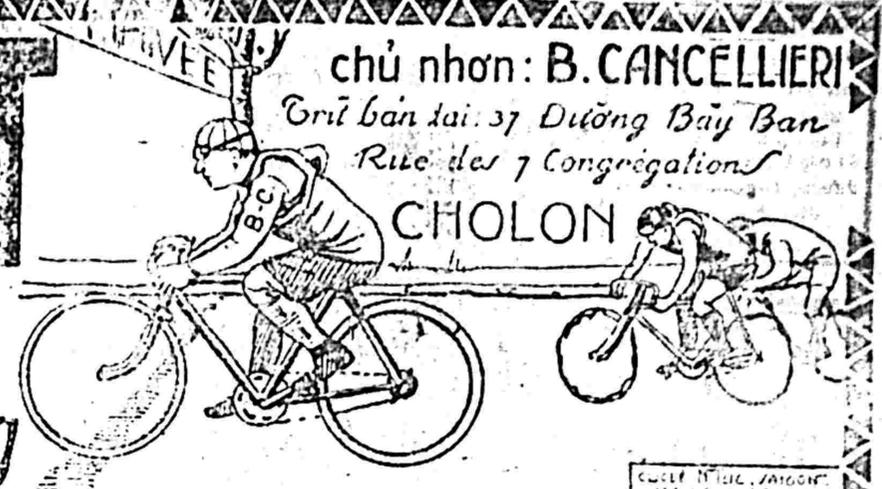
Chứng tá là con cháu nước Việt, há không tưởng đến những ai héo l-ang vì nước Việt!
Trong tuần tháng bảy năm 1928 báo «Les Annales» (Paris) có đăng bài của ông Pierre Billotey kỹ thuật của chuyên thích khách ĐỀ-THAM. Một hôm, trong lúc hội nghị hội đ-ong Chánh-phủ có một người cao lớn đ-à lời hỏi rằng: «C-ả ông c-ang đ-ợi ch-ung nào mới trả ruộng đất cho con gái ông ĐỀ-THAM mà các ông sai người thích khách đó.» (C-ả ông là quan toàn quyền và các quan l-ao bảy giờ).
Chiều lại trong khi đ-ùng cơm người ng-ời già ông Pierre Billotey mới xuống nói rằng: «Người mà làm cho ĐỀ-THAM bị giết là tôi đây. Trong lúc ấy tôi làm quan chủ tịch phòng lao đ-ộng tại Hanoi. Người ta muốn làm chúng tôi cầm đ-ong cho cái mạng v-ân của con gái ĐỀ-THAM - Người ta muốn cho chúng tôi trả ruộng đất lại cho cô gái ấy.
H-ợng đ-à gì? ĐỀ-THAM đ-àn có ruộng đất.
ĐỀ-THAM là một người ăn c-ự một người đ-àn đ-àn là...
Ăn c-ự? Ăn đ-àn là...?
Ăn c-ự, mà ĐỀ-THAM «giết chết» là 10.000 người Pháp? Đ-àn đ-àng lâu là mà chánh-ph-ủ Pháp phải công nhận cho là ch-ưa Yên-Th-à?
Ông quan ấy lại còn nói rằng quan Toàn quyền rất đ-ợi không như định cho giết ĐỀ-THAM; nh-ò ông nói hết lời mới chịu cho ông trọn quyền thì hành l-ập cuộc thích khách.
Theo lời ông Billotey nói lại thì ông quan ấy rất thích chí vì nh-ò ông mà nước Đ-ại - Pháp Lang-ua tránh khỏi một mối lo.
Đ-àng mà ĐỀ-THAM có đ-à lại một đ-à.
Quan Toàn quyền thấy vậy đ-em về nuôi và cho sang Pháp học tập. Người con gái ấy tức là cô Hoàng-thi-Thê. Hiện nay cô ở tại Paris.

Giới thiệu Tiểu-thuyết

Ông Otto sư Tuấn có gửi cho b-ên báo một b-ên Tiểu-thuật «GI-Ô-MAU CHUNG-TINH» in lần thứ hai. Sự tích tích trong Việt-Nam Sử-k-ý. Treo gương Anh-hùng liệt-s-ử nước nhà thật là một bộ sách đ-àt có giá trị.
(Tòa kiểm duyệt bỏ)

BECE SPORT

CHỦA CỬA CÁC HIỆU XE ĐẠM chế riêng cho người Annam dùng



chủ nhân: B. CANCELLIERI
Trụ sở tại: 37 Đường Bấy Ban
Rue des 7 Congregations
CHOLON

Nhiều tiền lạ bên tây mới đem qua

THIỆT M. FRANÇOIS SỰ CHỦ TIỆM HỘT XOÀN. NGƯỜI TÙNG TRẢI LỰA NHIỀU KIỀU VỎ MÉDAILLONS. BÔNG DÀM CON NÍT, CÀ RÀ, GIẤY CHUYỀN ĐONG HỒ, GIẤY CHUYỀN CON NÍT V. V. BẢNG VÀNG BỌC THỦ HIỆU 10 NĂM KHÔNG BAY, BÊN TÂY MỚI QUÀ. XIN MỜI QUI KHÁCH TỚI XEM CHO BIẾT. THIỆT LÀ NHIỀU KIỀU THUỞ NAY CHƯA THẤY. HỘT XOÀN MỚI QUÀ. TỪ RẦY M. SỰ QUYẾT MUA RÚT HỘT THỦ THIỆT TỐT MÀ THÔI. NÊN XIN MỜI QUI BÀ ĐẾN XEM.

68, Boulevard Bonard — SAIGON

Củ là? Củ là? Thưa phải, đầu này của nhà thuốc « NGUYEN-VAN-TRI » ở Mytho, mới làm ra, và tại đó có bán đủ các thứ thuốc tây như máy nhà Đại-được-phòng langsa ở Saigon vậy.

Sách Dân-trí-thơ-xà
Tác giả: M. Phan - đình - LONG
M. Lâm-tân-Hưng làm xuất bản:
Phân chia phong tục 0 20
Việt-nam (sử-lý) thiệt lý 0 20
Mặt trời chuyển là trên đời 0 15
Đốt lửa trích lục (chữ nào giải nghĩa quốc-ngữ) 0 40
Thập-nhơn công oán (chiếm báo người nói chuyện công trời) 0 15
Tây kim chỉ Nam (truyện sử mới quốc) 0 20
Phân-chuyết: Tịch-tá qui-cách (2 cuốn) 0 20

Nguyen-van-Minh
10, Rue Martin des Patillores
en face de la gare de Dakao
BỘY HỌC
1- Đếm máy viết (Dactylographe)
2- Làm sổ sách thương mại (Comptabilité)
HỌC PHÍ
Học viết bằng máy mỗi tháng... 8000
Học làm sổ sách... 8000
Học đủ ba tháng thì thiện nghề.
Xin đến học trường công là viết thư cho ông trường mà thương nghị.

Quần-đi-thương-gia
Quần-đi thương gia và diêm chủ Saigon, Cholon, Mỹ-ho, Thủ-dương, Biechhoa cũng may tinh lãn cùn.
Vi sao mà máy ông không thấy lời là cho đánh rành, như cái nhà buôn người-Lan-goa vậy?...
Và một hai khi phải bị khách tận lời mà không thấy, là không hay là vậy...
Muốn tranh cáo khỏi máy sự đó thì quý ông hãy chịu tốn lời 30-p. tới 50-p. mỗi tháng, thì sẽ sách ông, sẽ có một người Lan-goa trước học tại trường cao đẳng thương mại ở Paris, lãnh báo hốt và sắp đặt một cách kỹ lưỡng theo luật thương mại.
Như vậy mỗi tháng thấy rõ ràng lời là, nơi đây, xin phí cách nào...
Xin viết thư hay là, đến tại nhà M. Nguyễn-phong-Tâm ở Paris Mode Tailors 2 rue Sabourain mà thương nghị.

Garage Tư-Hữu
N° 88, rue Legrand de la Liraye,
88 — Saigon
Hàng Tư-Hữu sửa xe hơi đủ thứ máy. Bán đồ phụ-tùng và sơn xe hơi. Công việc làm kỹ lưỡng. Giá rẻ. Thợ máy thiện nghệ.
Hàng lập trường dạy chauffeurs và dạy học máy. Lãnh soát đôn thì đậu có bằng cấp.
Xin đóng-uao trước cơ.
Nguyễn-dinh-TRI,
Nguyễn-minh-CHIÊU
và công ty.

NGUYỄN-VĂN-CHỜ
38, Rue Amiral Courbet — SAIGON
Thiện nghệ về máy xay lúa gạo, ít ráp hơn 40 cái nhà máy rồi đến tăng vùn lũng qui khách.
Máy xay chạy bằng motor của Mazout hay là máy lửa chạp trấu, lớn nhỏ đủ kiểu, mua bán thật thà, số liệu gạo không sai và không hao, giá phải chăng.

Kiểm-Thai đit liêu-quoi
108-170 Rue d'Apot, Saigon
TELEPHONE 60
Thăm khám-Thai đit liêu-quoi có bán đồ: 1- phụ tùng xe ngựa, 2- xe kéo, 3- đồ bài kẻ, 4- yên cỡi ngựa, 5- Cầu sủ đồ 6- Ung bốn bánh xe.
Lại cũng có bán các thứ đồ cao cấp, làm mới xe hơi, bổ-bằng, bổ-sam dụng máy học sơn xe. Có luật lệ mới và máy học sơn xe học sửa, đóng, sơn các thứ xe.
Qua đây tiếp tiếp về giá dịch phải chăng.

Cần dùng
Cần dùng một người vô tuyến điện thoại.
Xin do nơi tòa soạn Đ. N. N.
Đến xin phải có giấy chứng tài năng.
Ai muốn bán Thú dữ, cạp con, beo con, chim, rắn, thì đem bán cho ông Lignon ở số 9 đường Taberd.

RE THIET RE: RE THIET RE: VALISES
Đã kiến — Bảng da
TRU BAN TẠI HIỆU
Nguyen-van-Tran
94-96, Bd Bonnard
SAIGON
TELEPHONE: N° 128

Lương-y Quảng Đòng
Ông Hà-vi-Quang chuyên trị bệnh đăm, ho, thổ-huyết, tiện-huyết, sự thổ, trúng phong, đau bại, hoàn thieu vi thấy thấp, các chứng Trị bệnh của mắt và các chứng bệnh đờn bà.
Xin đến rước ông Hà-vi-Quang ở hàng-cáp số 14 đường trường chuyên môn Y-học Quảng-đòng.
34 7 đường Maichinh Cholon

Ra ơn cứu thế
Tại Chợ-quán có xuất hiện ra 2 vị rất hạo tâm, xin đọc giá lưu ý.
1 Ông Trịnh-khánh-An số 77 đường Boulevard Gallieni cho thuốc thiên thời.
2 Bà Hà-minh-Phải (bà phủ Phải) số 85 đường Boulevard Gallieni, cho thuốc phong thuốc cuối.
Thuốc cho không lấy tiền, nhưng mà xin nhờ đem về theo dụng thuốc. May mà được lành bệnh thì xin giới thiệu vào nhật báo cho công chúng biết mà tìm đến mà xin.

PHƯỚC NGUYỄN
Tailleur Modern
N° 14, Amiral Courbet. — Saigon
Tìm tài may y phục Tây, Nam, đủ kiểu, học 15-20 năm, thợ các thiện-nghệ, thợ may tinh xảo, giá rẻ hơn các tiệm.
Xin quý khách đến tiệm tôi, may một bộ mặc thử, mới rõ là lời tôi nói không ngoa.

Chỉ giùm
Thuốc Thiên thời rất thần-hiệu, cho không tìm phước.
Mỗi năm có hàng ngàn người đăm đăm, ho, thổ-huyết, tiện-huyết, sự thổ, trúng phong, đau bại, hoàn thieu vi thấy thấp, các chứng Trị bệnh của mắt và các chứng bệnh đờn bà.
Xin đến rước ông Hà-vi-Quang ở hàng-cáp số 14 đường trường chuyên môn Y-học Quảng-đòng.
34 7 đường Maichinh Cholon

NỮ-KIỆT CÁRC-MẠNG NƯỚC NGA

Họ vẫn phục-tông như xưa, cam chịu những nỗi đau đớn, tại họ và đời sống bởi sự chiến tranh của nước Nga đã gây nên.
Sau cuộc cách-mạng tháng mười, công nhân đã đứng dậy, lãnh đạo cho dân bà các thủ quyền lợi về chính trị, về xã-hội và kinh tế, vì thế giới mở một kỷ nguyên mới, tiêu diệt bao nhiêu những sự bất bình từ mấy ngàn năm đã lại đây.
Đan bà nước Tô-day-ai Nga-la-ta, từ đó sắp đi, về đường sinh-hoạt, kinh-tế và xã-hội cũng được đồng đẳng với dân ông.
Khi cuộc cách mạng tháng mười mới bắt đầu phát sinh, đảng cộng sản vì muốn chống có nữ cộng sản đứng viên giùm giáp và biểu đồng tình về các việc nữ công giúp việc cho Chính-phủ Tô-day-ai, cho nên dân bà mới được bầu làm ủy-viên trong nhân dân ủy-viên hội hoặc đứng hàng nhưng chức vụ to lớn trên trường chính-trị. Từ này về sau dân bà mới được bầu làm ủy-viên trong nhân dân ủy-viên hội nước Nga (conseil des commissaires du peuple) đã có dân bà được cử làm ủy-viên rồi (1).
Phần nhiều dân bà muốn ra đi làm những công việc kiến thiết lên Chính phủ Tô day-ai. Song đó cũng có một phần đông

nhất là bọn nông phu, đối với Chính phủ Tô-day-ai lại phần kháng rất hăng. Bọn này không hiểu rằng chính quyền Tô day-ai có vẻ tay công nhân thời họ mới có cơ hội phục hưng được.
Tức như việc này: xã-hội Phước-lợi-viên hội định đem của A tinh sơn-đại đời xưa như nước nhưng người tau tại (tại tại tại), tạo ra bọn dân bà có tư tưởng phản đối. Các bà với tư tưởng tôn giáo hợp nhau lại thành liên-đức-cách-độc, rồi dần dần đi tăng dần, miệng tụng kinh, tay cầm thần-tượng, miệng lấy việc đó để tỏ ra cái tinh thần phản-buồng.
Chúng ta đời gót dân những chỗ phản phát thực-vật (chính phát đó) thì lòng tại ngay thì bentai thương xót sao những người cầm hơn phần đời cách mạng vô cùng vì họ chưa hiểu cái chủ-định phải thực vật mới của Chính phủ Tô day-ai.

đồng cộng sản là người đã xuống lên chủ nghĩa vô thần, (không có qui thần) muốn khiến cho giáo hội chia lìa nhà nước ra, lại thần tài cả trẻ con làm của chung của nhà nước, khiến cho mẹ con không thể cùng nhau sum họp được, sự lo sợ, sự không yên lòng, sự phân kháng của dân bà lao-nông, đối với chủ nghĩa cộng sản đó, phần nhiều vì bọn họ đã chịu những nỗi đau đớn, đời khát, khổ sở mà sinh ra.
Mùa đông năm 1918, phephần đối cách mạng như được Chính-phủ cộng hòa nước Tô-p-khắc-ta-lac-đại-khắc giúp sức cho, hàng ngàn số Chính-phủ Tô day-ai, làm tiêu môn thể lực đặng (Bolcheik) Bản-sơ-lic, lúc bấy giờ đảng cộng sản nghĩ rằng muốn cho thủ lợi mình cũng nên đi phải làm thế nào cho hạng dân bà thuộc về giới cấp vô sản giác ngộ ra mới được.
Đời vì bao nhiêu những xin bà không chịu giúp việc để mở mang quyền lợi cho Tô-day-ai là toàn những phần tử phần cách-mạng cũ, vậy muốn cho chủ nghĩa cộng sản được phát triển tức đảng cộng sản phải đứng trên tuyến trận, in khim cho dân bà ai nấy cũng biểu đồng tình mà ra nên giùm giúp bình trị cho Chính-phủ Tô day-ai mới được.
(Còn nữa)